

ЛЗІ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Радою ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ
“ЛАБОРАТОРІЯ ЗАКОНОДАВЧИХ ІНІЦІАТИВ”

Протокол № 4-12-21 від 08.10.2021 р.

(зі змінами згідно Протоколу № 02-24 від 09.08.2024 р.)

Голова Ради

Катерина РЯБІКО

ПОЛОЖЕННЯ ПРО АНТИКОРУПЦІЙНУ ПОЛІТИКУ

(вводиться в дію з 01 вересня 2024 року)

ЗМІСТ

СКОРОЧЕННЯ.....	3
1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	4
2. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ	5
3. АНТИКОРУПЦІЙНІ ВИМОГИ	6
3.1. Внутрішні процедури та контроль.....	6
3.2. Антикорупційні вимоги до суб'єктів	6
3.3. Отримання та дарування подарунків.....	7
3.4. Антикорупційні вимоги при роботі з постачальниками/цями	8
3.5. Співвідношення норм Політики та антикорупційних положень грантових угод.....	8
4. УПОВНОВАЖЕНИЙ/А З АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (УАД)	9
5. СЛУЖБА ЕТИЧНОГО КОНТРОЛЮ.....	10
6. ПРОЦЕДУРИ ПЕРЕВІРКИ ІНФОРМАЦІЇ ПРО МОЖЛИВІ КОРУПЦІЙНІ ПРОЯВИ	11
6.1. Повідомлення про корупційне порушення та захист викривачів/ок.....	11
6.2. Попередня перевірка інформації про можливий випадок корупції.....	12
6.3. Службові розслідування.....	13

СКОРОЧЕННЯ

Лабораторія – ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ “ЛАБОРАТОРІЯ ЗАКОНОДАВЧИХ ІНІЦІАТИВ”

Загальні збори – Загальні збори ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ “ЛАБОРАТОРІЯ ЗАКОНОДАВЧИХ ІНІЦІАТИВ”

Рада – Рада ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ “ЛАБОРАТОРІЯ ЗАКОНОДАВЧИХ ІНІЦІАТИВ”

РК – Ревізійна комісія ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ “ЛАБОРАТОРІЯ ЗАКОНОДАВЧИХ ІНІЦІАТИВ”

Положення – Положення про антикорупційну політику

Політика – антикорупційна політика

Суб’єкти – члени/кни Лабораторії, її керівних органів, співробітники/ці, експерти/ки, партнери/ки, волонтери/ки та інші особи, які можуть діяти від імені та за дорученням Лабораторії

ВД – Виконавчий/а директор/ка

УАД – Уповноважений/а з антикорупційної діяльності

Служба – онлайн-система “Служба етичного контролю”

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Це Положення є внутрішнім документом Лабораторії, що визначає принципи, процедури та вимоги, спрямовані на запобігання корупції та на дотримання норм антикорупційного законодавства України членами/кинями Лабораторії, її керівних органів, співробітниками/цями, експертами/ками, партнерами/ками, волонтерами/ками та іншими особами, які можуть діяти від імені та/або за дорученням Лабораторії (далі – суб'єкти).

У Лабораторії діють принципи нульової толерантності та негативного ставлення до будь-яких проявів корупції. Всі виявлені випадки корупційного порушення або підозри у його виникненні підлягають розгляду Лабораторією та негайному вжиттю заходів згідно норм даного Положення, національного законодавства, а також контексту та характеру порушення чи підозри його виникнення.

Норми Положення є обов'язковими для виконання всіма суб'єктами.

Положення заохочує суб'єктів повідомляти про корупцію чи фінансові порушення УАД та/або уповноваженим державним органам.

Дане Положення затверджується Радою і може бути змінено чи доповнене Радою або Загальними зборами. У випадку недостатньої ефективності норм цього Положення або зміни вимог чинного законодавства України у сфері антикорупційної політики, а також за рекомендаціями донорів чи консультантів/ок, УАД або ВД ініціює внесення необхідних змін до цього Положення.

Норми цього Положення включаються до Колективного договору, правил внутрішнього трудового розпорядку Лабораторії, а також можуть включатися до договорів, що укладаються Лабораторією.

Мета Політики:

- мінімізація ризику втягнення Лабораторії, суб'єктів незалежно від займаної посади, в корупційну діяльність;
- формування у членів/кинь, членів/кинь керівних органів, працівників/ць Лабораторії, партнерів/ок, донорів, контрагентів/ок тощо однакового розуміння політики Лабораторії щодо нульової толерантності до корупції у будь-яких її формах і проявах;
- встановлення обов'язку суб'єктів знати і дотримуватись принципів та вимог цієї Політики, ключових норм застосовного антикорупційного законодавства, а також процедур запобігання корупції.

У сфері попередження та протидії корупції Лабораторія **дотримується наступних принципів:**

- **прозорості та підзвітності в усіх аспектах діяльності.** Лабораторія зобов'язується бути відповідальною, прозорою та підзвітною щодо своїх бенефіціарів/ок, партнерів/ок та донорів тощо, щорічно оприлюднюючи звіти про свою діяльність, у тому числі річну фінансову звітність щодо доходів і витрат. Лабораторія зобов'язується застосовувати всі необхідні інструменти для забезпечення належного управління своєю діяльністю;
- **особистого прикладу вищого керівництва.** Члени/кині Лабораторії, Ради та ВД формують етичний стандарт негативного ставлення до будь-яких проявів корупції шляхом поширення практик добросовісної поведінки;
- **відповідності своєї діяльності чинному законодавству і загальноприйнятим нормам.** Суб'єктам встановлюється заборона пропонування, дачі та отримання хабарів, комерційного підкупу та посередництва у хабарництві. Антикорупційні заходи, що встановлюються Лабораторією, повинні відповідати Конституції та чинному законодавству України, іншим актам, що регламентують діяльність Лабораторії;
- **залучення працівників/ць організації.** Лабораторія вживає заходів для поінформованості своїх співробітників/ць щодо норм Положення та їх активної участі у формуванні та реалізації антикорупційних вимог і процедур. Будь-який/а працівник/ця Лабораторії має право здійснювати викриття корупційних порушень незалежно від його/її посади, підпорядкування та посади особи, щодо дій чи бездіяльності якої повідомляється, в тому числі вищого керівництва;
- **ефективності та адекватності антикорупційних процедур.** У Лабораторії застосовуються антикорупційні заходи, які не потребують понесення невинновано високих витрат, та водночас є простими у реалізації і приносять значущий результат. Лабораторія розробляє та впроваджує адекватні процедури запобігання корупції, що відповідають виявленим ризикам, і контролює їх дотримання;

- **регулярної оцінки корупційних ризиків.** Лабораторія періодично (щороку) в рамках виконання стратегії своєї діяльності виявляє, оцінює корупційні ризики та вживає заходів з їх мінімізації;
- **відповідальності та невідворотності покарання.** Члени/кині Ради, працівники/ці Лабораторії несуть персональну відповідальність за реалізацію Політики. У разі вчинення ними корупційних порушень, пов'язаних з виконанням їх обов'язків, покарання для них є невідворотним незалежно від займаної посади, стажу роботи та інших умов.

Відповідальність.

Члени/кині Лабораторії, Ради та всі співробітники/ці Лабораторії незалежно від займаних посад несуть відповідальність, передбачену чинним законодавством України, Статутом та внутрішніми документами Лабораторії, за дотримання принципів і вимог цього Положення, а також за дії (бездіяльність) підлеглих їм осіб, що порушують ці принципи і вимоги.

Особи, винні в порушенні вимог цього Положення, можуть бути притягнуті до дисциплінарної, адміністративної, цивільно-правової відповідальності за ініціативою Лабораторії, правоохоронних органів чи інших осіб у порядку та на підставах, передбачених законодавством України, Статутом Лабораторії, цим Положенням, грантовими та трудовими договорами тощо.

У разі якщо дії, про які стало відомо під час отримання повідомлення про ймовірне корупційне діяння або проведення розслідування, мають ознаки діянь, за які законом встановлено кримінальну відповідальність, УАД за результатами розгляду повідомлень може прийняти рішення надати рекомендації Раді або Загальним зборам щодо направлення офіційного звернення до державного правоохоронного органу.

2. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

У цьому Положенні наведені нижче терміни вживаються у значенні Закону України “Про запобігання корупції”:

корупція – використання особою наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей;

неправомірна вигода – грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав;

подарунок – грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, які надають/одержують безоплатно або за ціною, нижчою мінімальної ринкової;

корупційне порушення – діяння або бездіяльність, що не містить ознак корупції, але порушує встановлені антикорупційним законодавством заборони та обмеження, вчинені суб'єктом, за яке законом встановлено кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність;

Також у Положенні вживаються наступні терміни:

можливі, але не виключно, форми корупції:

- хабарництво: пропонування, обіцянка, надання, прийняття або вимагання грошей, подарунків чи іншої переваги як спонукання зробити те, що є незаконним або порушує довіру під час здійснення діяльності Лабораторії;
- неправомірне відшкодування: форма хабарництва, коли особи, залучені у процеси закупівель, отримують винагороду від постачальника/ці за розміщення замовлення на товари/послуги або позаконкурсний вибір постачальника/ці;
- вимагання: акт одержання чогось погрозою насильства або невинуватими вимогами;
- фаворитизм: несправедлива та суб'єктивна прихильність однієї особи або групи осіб до інших співробітників/ць або партнерів/ок Лабораторії, у тому числі прихильність до родичів/ок, товаришів/ок тощо, що призводить до отримання будь-яких невинуватених переваг при виконанні посадових обов'язків;

- шахрайство: обман або порушення конфіденційності, скоєні з метою отримання прибутку або несправедливої чи нечесної вигоди;
- незаконне використання матеріальних ресурсів Лабораторії для особистої вигоди, розкрадання співробітниками/цями ресурсів, розподіл ресурсів серед неіснуючих співробітників/ць або бенефіціарів/ок тощо;
- торгівля впливом: форма хабарництва, коли особа обіцяє чинити неналежний вплив на процес прийняття рішень в обмін на невинуватену перевагу або матеріальні цінності;

викривач/ка – особа, яка за наявності переконання, що інформація є достовірною, повідомила про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією порушень, інших порушень внутрішніх положень Лабораторії, вчинених особою/ами з числа суб'єктів, якщо така інформація стала їй відома у зв'язку з її трудовою, професійною, господарською, громадською діяльністю.

3. АНТИКОРУПЦІЙНІ ВИМОГИ

3.1. Внутрішні процедури та контроль

Лабораторія закріплює основні внутрішні процедури та гарантує належний контроль за їх виконанням у всіх сферах своєї діяльності. Для цього Лабораторія запроваджує, виконує та актуалізує внутрішні політики, що забезпечують вичерпне регулювання основних внутрішніх процесів та процедур, зокрема у сферах:

- управління фінансами та обліку;
- управління людськими ресурсами, в тому числі відряджень;
- закупівель;
- внутрішнього та зовнішнього аудиту діяльності;
- управління проектами тощо.

Недотримання відповідними суб'єктами вимог внутрішніх політик розглядається як один з факторів виникнення корупційних ризиків.

Корупційні ризики враховуються керівними органами Лабораторії під час формування стратегії діяльності організації.

3.2. Антикорупційні вимоги до суб'єктів

Для забезпечення прийняття та однакового розуміння суб'єктами прийнятих норм поведінки, принципів відкритого і чесного ведення діяльності, поряд з цим Положенням Лабораторія розробляє і затверджує етичні стандарти, що містить детальний опис очікувань Лабораторії як працедавця від поведінки її співробітників/ць та інших суб'єктів при виконанні службових повноважень. Такі стандарти можуть бути затверджені окремим документом або інтегровані до відповідних внутрішніх політик.

Усім суб'єктам, незалежно від займаної посади чи позиції, суворо забороняється прямо чи опосередковано, особисто або за посередництва третіх осіб брати участь у корупційних діях, пропонувати, давати, обіцяти, просити і отримувати хабарі або здійснювати платежі для спрощення адміністративних, бюрократичних та інших формальностей у будь-якій формі, в тому числі у формі грошових коштів, цінностей, послуг чи іншої вигоди, будь-яким особам і від будь-яких осіб чи організацій, включаючи комерційні організації, органи державної влади та місцевого самоврядування, приватні компанії та їх представників/ць.

Обов'язки суб'єктів, пов'язані із запобіганням та протидією корупції:

- утримуватися від учинення та/або участі у вчиненні корупційних порушень в інтересах або від імені Лабораторії;
- утримуватися від поведінки, яка може бути витлумачена оточуючими як готовність вчинити або брати участь у скоєнні корупційного порушення в інтересах або від імені Лабораторії;
- негайно інформувати УАД про випадки схиляння суб'єктів до вчинення корупційних порушень;
- негайно інформувати УАД про випадки вчинення корупційних порушень іншими суб'єктами або контрагентами/ками Лабораторії.

Керівництву Лабораторії заборонено здійснювати самотійно або через своїх працівників/ць будь-які витрати (грошову винагороду, позички, послуги, оплати) на оплату розваг, відпочинку, транспортних послуг, інші витрати, не передбачені відповідними кошторисами на проведення заходів Лабораторії, за

державних службовців/иць та службовців/иць органів місцевого самоврядування, їх близьких родичів/ок, або в їхніх інтересах, з метою одержання або збереження переваг для організації.

Суб'єкти самостійно несуть відповідальність за корупційні прояви при взаємодії з державними службовцями/ицями та службовцями/ицями органів місцевого самоврядування відповідно до чинного законодавства України.

Ознайомлення у встановленому порядку з цим Положенням вважається зобов'язанням суб'єкта дотримуватися принципів антикорупційної політики Лабораторії.

У разі необхідності в Лабораторії може здійснюватися додаткове навчання та інформування суб'єктів щодо вимог та процедур Положення, відповідальним/ою за організацію якого є УАД. У рамках такого навчання можуть проводитися:

- ознайомлення суб'єктів з нормативними документами, що регламентують питання попередження та протидії корупції в Лабораторії;
- навчальні заходи щодо профілактики і протидії корупції не рідше одного разу на рік, у тому числі розгляд пропозицій щодо покращення антикорупційних процедур та контролю від суб'єктів;
- організація індивідуального консультування суб'єктів з питань застосування (дотримання) антикорупційних стандартів і процедур.

3.3. Отримання та дарування подарунків

Суб'єкти повинні, як правило, уникати будь-яких форм дарування, приймання подарунків чи винагороди у зв'язку з виконанням посадових обов'язків, за виключенням нагород та подяк, установлених керівництвом Лабораторії.

Суб'єкти не повинні приймати подарунки чи винагороду у будь-якій формі, безпосередньо чи опосередковано, від контрагентів/ок Лабораторії та як оплату за отримання контракту від Лабораторії.

Забороняється приймати подарунки в натуральній чи грошовій формі від установ, організацій або підприємств, теперішніх або майбутніх бенефіціарів/ок чи партнерів/ок Лабораторії.

Суб'єкти можуть отримувати подарунки від інших осіб і організацій, що є символічними, а також нести представницькі витрати на ділову гостинність та просування Лабораторії, однак такі витрати і подарунки повинні одночасно відповідати п'яти вказаним нижче критеріям:

- 1) подарунки, які відповідають загальновизнаним уявленням про гостинність, якщо вартість таких подарунків не перевищує п'ятдесяти відсотків розміру мінімальної заробітної плати, встановленої на день прийняття подарунка, одноразово, а сукупна вартість таких подарунків, отриманих з одного джерела протягом року, – розміру однієї мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня поточного року.
Допускаються випадки прийняття подарунків, що мають вищу вартість, у разі, якщо дарувальник/ця вважатиме, що неприйняття такого подарунку призведе до прояву неповаги до нього/неї у зв'язку з культурними, національними, релігійними чи іншими особливостями. У такому випадку суб'єкт повинен задокументувати обставини отримання подарунка, поінформувати про нього УАД, та запропонувати належне розпорядження подарунком, передавши його Лабораторії.
- 2) подарунки мають бути прямо пов'язані зі статутними цілями діяльності Лабораторії – наприклад, презентацією або завершенням проектів, успішним виконанням стратегії та завдань Лабораторії тощо;
- 3) подарунки не можуть являти собою приховану винагороду за послугу, дію, бездіяльність, потурання, заступництво, надання привілеїв, прийняття певного рішення або спробу вплинути на одержувача/ку з іншою незаконною або неетичною метою;
- 4) подарунки не створюють репутаційних ризиків для Лабораторії, її керівних органів, співробітників/ць та інших суб'єктів у разі розкриття інформації про подарунки або представницькі витрати;
- 5) подарунки не суперечать принципам і вимогам цього Положення, процедур проведення закупівель, облікової політики, іншим внутрішнім документам Лабораторії та нормам чинного законодавства.

Не допускаються подарунки від імені Лабораторії, її керівних органів, співробітників/ць та представників/ць третім особам у вигляді грошових коштів як готівкових, так і безготівкових, незалежно від валюти.

Не допускається прийняття подарунків керівництвом Лабораторії від працівника/ці Лабораторії, якщо така особа перебуває в їх підпорядкуванні.

Подарунки, одержані суб'єктами як подарунки Лабораторії, є власністю Лабораторії.

3.4. Антикорупційні вимоги при роботі з постачальниками/цями

Вибір постачальників/ць товарів, робіт і послуг Лабораторії здійснюється виключно у відповідності до Посібника із закупівель.

Керівництву та працівникам/цям Лабораторії забороняється залучати або використовувати посередників/ць, партнерів/ок, агентів/ок, приватні підприємства чи інших осіб для вчинення будь-яких дій, які суперечать принципам і вимогам цього Положення або нормам застосовного антикорупційного законодавства.

Працівники/ці Лабораторії та/або сторонні експерти/ки, які беруть участь у закупівлях, керуються вимогами цієї Політики щодо збереження конфіденційності, невимагання і неприйняття подарунків, винагород, інших грошових цінностей під час участі у процедурах закупівель. При виникненні таких обставин або обізнаності щодо такого факту, працівник/ця має невідкладно повідомити про них УАД.

Лабораторія відмовляється від стимулювання будь-яким чином працівників/ць контрагентів/ок, у тому числі шляхом надання грошових сум, подарунків, безоплатного виконання на їх користь робіт (надання послуг) та іншими, не перерахованими вище способами, спрямованого на забезпечення виконання такими працівниками/цями будь-яких дій на користь Лабораторії.

При роботі з контрагентами/ками Лабораторія здійснює:

- перевірку нових партнерів/ок і постачальників/ць та регулярні перевірки всіх контрагентів/ок щодо наявності відомостей про них у національних та міжнародних санкційних списках, перелік яких визначається Посібником із закупівель.

Лабораторія докладає всіх можливих зусиль, щоб мінімізувати ризики ділових відносин з контрагентами/ками, які можуть бути залучені в корупційну діяльність. Лабораторія може проводити перевірку терпимості контрагентів/ок до хабарництва, наприклад, перевірку наявності у них власних антикорупційних програм, їх готовності дотримуватися вимог цього Положення, включає в договори антикорупційні умови (застереження), а також закріплює вимогу надавати взаємне сприяння для етичного ведення діяльності та запобігання корупції;

- впровадження антикорупційних положень в угоди з партнерами/ками і постачальниками/цями. Лабораторія прагне мати партнерські відносини з контрагентами/ками, що підтримують вимоги антикорупційного законодавства та декларують неприйняття корупції. При виникненні у Лабораторії об'єктивних (розумних і достатніх) підстав вважати, що контрагентами/ками порушено антикорупційне законодавство, на адресу такого/ї контрагента/ки (партнера/ки) направляється відповідне повідомлення з вимогою у термін до трьох днів надати відповідні роз'яснення. Неподання достатніх доказів безумовно підтверджує наявність порушення антикорупційного законодавства, що є порушенням істотних умов договору, укладеного між Лабораторією та контрагентом/кою, і дає право Лабораторії розірвати такий договір в односторонньому позасудовому порядку (повністю відмовитися від виконання договору), або призупинити його подальше виконання в односторонньому порядку в певній його частині (частково відмовитися від виконання договору) шляхом направлення відповідного письмового повідомлення;
- працівники/ці Лабораторії, які беруть участь у процесі укладення контрактів із контрагентами/ками, мають проводити будь-які перемовини щодо істотних умов договору до його укладення та під час його подальшого виконання лише у письмовому вигляді, у тому числі шляхом листування із офіційної робочої електронної адреси Лабораторії;
- працівники/ці Лабораторії та її контрагентів/ок зобов'язані негайно повідомляти, зокрема через Службу, про будь-які випадки порушення сторонами антикорупційного законодавства, про які їм стало відомо.

3.5. Співвідношення норм Політики та антикорупційних положень грантових угод

Вимоги донора Лабораторії щодо запобігання корупційним явищам, що містяться у грантовій угоді, є обов'язковими до виконання в рамках такої угоди.

У випадку наявності додаткових вимог донорів щодо антикорупційних аспектів реалізації проектів чи програм, що не є частиною цієї Політики, керівники/ці таких проектів (програм) несуть відповідальність за ознайомлення з такими вимогами інших учасників/ць проектів (програм), та мають забезпечити включення таких вимог у договори із контрагентами/ками, що укладаються у рамках реалізації таких проектів (програм).

4. УПОВНОВАЖЕНИЙ/А З АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (УАД)

Для забезпечення реалізації цієї Політики Рада обирає УАД.

УАД обирається на конкурсній основі за процедурою, що встановлюється Радою, згідно вимог до його/її кандидатури та обмежень щодо такої кандидатури, встановлених цією Політикою.

УАД обирається на трирічний строк та виконує свої обов'язки на громадських засадах. У разі якщо після завершення трирічного строку Радою не було прийнято рішення про обрання нового/ї УАД, а обраним/ою УАД не було подано у встановленому порядку заяви про припинення повноважень, повноваження УАД продовжуються автоматично на наступний строк.

Лабораторія створює належні умови для діяльності УАД.

Вимоги до та обмеження щодо кандидата/ки в УАД.

Кандидат/ка в УАД повинен/на відповідати таким вимогам:

- 1) мати вищу освіту;
- 2) мати досвід роботи не менше двох років у громадському секторі та/або у сфері, пов'язаній з антикорупційною діяльністю, врегулюванням конфлікту інтересів.

Рада може встановлювати додаткові вимоги до кандидатури УАД, зважаючи на ділові та моральні якості, професійний рівень та стан здоров'я кандидатів/ок, які повинні бути достатніми для виконання ним/нею відповідних обов'язків.

Особа не може бути обрана УАД у випадках, якщо вона:

- 1) є членом/кинею Ради, РК, ВД;
- 2) працює на посадах, зазначених у пункті 1, підпункті "а" пункту 2 частини першої статті 3 Закону України "Про запобігання корупції";
- 3) займається будь-якою діяльністю, що має або створює реальний чи потенційний конфлікт інтересів з діяльністю Лабораторії;
- 4) має непогашену чи не зняту в установленому законом порядку судимість;
- 5) за рішенням суду визнана недієздатною чи такою, дієздатність якої обмежена;
- 6) звільнена з попереднього місця роботи у зв'язку з вчиненням корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією, – протягом трьох років з дня такого звільнення.

Функції, права та обов'язки УАД.

УАД виконує такі основні функції:

- 1) розглядає повідомлення про корупційні дії працівників/ць Лабораторії, членів/кинь Лабораторії, керівних органів Лабораторії, у тому числі тих, що надійшли засобами Служби;
- 2) взаємодіє з відповідальними представниками/цями Служби;
- 3) проводить попередню перевірку фактів про можливі корупційні діяння, відносно яких надійшли відповідні повідомлення, або які стали відомі УАД;
- 4) ініціює та бере участь у проведенні службових розслідувань;
- 5) інформує Раду, а у разі перевірки повідомлення про можливі корупційні дії члена/кині Ради чи РК – Загальні збори, про результати попередніх перевірок та службових розслідувань;
- 6) взаємодіє з викривачами/ками, вживає заходів щодо їх захисту, в тому числі від можливих незаконних дій керівних органів Лабораторії;
- 7) проводить, у разі необхідності, інформаційно-просвітницьку роботу з працівниками/цями, членами/кинями Лабораторії, керівних органів Лабораторії, залученими експертами/ками, волонтерами/ками, які співпрацюють із Лабораторією, щодо дотримання вимог цієї Політики;
- 8) бере участь у діяльності робочих груп, комісій, інших тимчасових чи постійних робочих органів, що створюються Радою чи Загальними зборами у встановленому порядку.

УАД має право:

- 1) за усним або письмовим запитом отримувати від Лабораторії будь-яку необхідну для виконання своїх функцій інформацію;
- 2) отримувати від працівників/ць, членів/кинь Лабораторії, керівних органів Лабораторії усні та письмові пояснення у зв'язку із перевіркою інформації щодо потенційних корупційних дій;
- 3) звертатися із запитом щодо отримання необхідної для виконання своїх функцій інформації до контрагентів/ок Лабораторії, державних органів, органів місцевого самоврядування, інших юридичних та фізичних осіб;
- 4) ініціювати перед Радою або Загальними зборами залучення до процесу попередньої перевірки або службового розслідування незалежних експертів/ок.

У разі, якщо УАД стало відомо про можливі корупційні дії працівників/иць, членів/кинь Лабораторії, керівних органів Лабораторії, він/вона зобов'язаний/а провести попередню перевірку таких фактів.

УАД має розглядати кожне повідомлення про можливі корупційні дії та розуміє свою особисту відповідальність перед Лабораторією у разі відмови розглядати або приймати такі повідомлення. Факт відмови УАД від прийняття або розгляду повідомлення трактується як невиконання ним/нею своїх обов'язків та є підставою для відповідного звернення до Ради. Працівники/ці Лабораторії, члени/кині Лабораторії, керівних органів Лабораторії зобов'язані інформувати Раду про такі факти.

У разі надходження звернення про невиконання УАД своїх обов'язків, Рада визначає порядок його розгляду, розглядає та приймає рішення щодо такого звернення.

Дострокове припинення повноважень УАД.

Повноваження УАД припиняються достроково у разі:

- 1) подання ним/нею письмової заяви про припинення повноважень за власним бажанням або з підстав, наведених у підпунктах 2 – 4 цього пункту. У разі настання зазначених підстав, УАД у триденний строк зобов'язаний/а повідомити про них Раду;
- 2) неможливості виконувати свої повноваження за станом здоров'я відповідно до висновку медичної комісії, що створюється за рішенням спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я;
- 3) набрання законної сили рішенням суду про визнання його/її недієздатним/ою або обмеження його/її цивільної дієздатності;
- 4) набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо нього/неї;
- 5) набрання законної сили рішенням суду про визнання його/її безвісно відсутнім/ьою чи оголошення померлим/ою;
- 6) прийняття Радою рішення про неналежне виконання УАД своїх обов'язків;
- 7) смерті.

5. СЛУЖБА ЕТИЧНОГО КОНТРОЛЮ

З метою забезпечення простоти отримання інформації про шахрайські, корупційні та інші порушення, що завдають шкоди інтересам Лабораторії, її чинним чи потенційним партнерам, а також анонімності такої інформації, Лабораторія запроваджує онлайн-систему “Служба етичного контролю”.

Служба – це система збору та обробки інформації про ознаки вчинення порушень вимог організації та корупційних порушень для анонімного та зворотного зв'язку з викривачами/ками корупції, що здійснюється за допомогою програмного забезпечення для швидкого реагування на заяви викривачів/ок, а також для документування внутрішніх перевірок і службових розслідувань. Служба має інтерфейс в мережі Інтернет. Форма для направлення повідомлення про можливі корупційні дії розміщується на веб-сайті Лабораторії.

Будь-яка фізична особа або представник/ця юридичної особи може повідомити про порушення в Лабораторії, а також в її афілійованих і залежних структурах чи проектах.

Служба приймає звернення з питань, що регулюються як цією Політикою, так і етичними стандартами Лабораторії, зокрема щодо:

- порушень у процедурах проведення закупівель в Лабораторії;
- розкрадання або неналежного використання майна Лабораторії;

- розголошення конфіденційної, інсайдерської інформації, а також інформації, що становить комерційну таємницю;
- порушення вимог внутрішніх нормативних документів організації та/або чинного законодавства;
- зловживання довірою донорів та суспільною довірою;
- фінансування політичних партій;
- організованої злочинності чи відмивання коштів;
- співпраці з радикальними угрупованнями, учасниками/цями санкційних списків, фінансування тероризму;
- використання дитячої праці або роботи під примусом;
- неналежної поведінки бенефіціарів/ок проектів Лабораторії;
- невиконання (несумлінного виконання) посадових обов'язків керівниками/цями, перевищення повноважень, порушення керівниками/цями прав підлеглих тощо.

Постачальник/ця послуг з організації Служби технічно забезпечує незалежну та анонімну реєстрацію повідомлень, а також захист анонімності викривачів/ок. Інформація, що надається викривачем/кою, є конфіденційною в межах, дозволених чинним законодавством.

Принципи роботи Служби:

- гарантія конфіденційності особам, які повідомили про ймовірні факти корупції;
- обов'язкова реєстрація всіх повідомлень за умови, що вони містять необхідний мінімум інформації для подальших кроків;
- перевірка отриманої інформації проводиться щодо кожного отриманого повідомлення у відповідності до внутрішніх процедур Лабораторії;
- отримана інформація розглядається виключно особами, які не фігурують у повідомленні, що дозволяє їм об'єктивно і незалежно організовувати процес перевірки та робити висновки щодо встановлених фактів;
- якщо отримана інформація підтверджується, матеріали направляються Раді або Загальним зборам для вжиття невідкладних заходів.

УАД тісно співпрацює зі Службою та забезпечує розгляд кожного переданого звернення викривачів/ок у відповідності до етичних стандартів Лабораторії та встановлених внутрішніх процедур.

УАД записує інформацію про кожен випадок корупційного порушення або шахрайства та вжиті у такому випадку дії. Усі належним чином подані повідомлення можуть мати наслідком проведення внутрішнього розслідування та подання відповідної інформації до уповноважених правоохоронних органів.

6. ПРОЦЕДУРИ ПЕРЕВІРКИ ІНФОРМАЦІЇ ПРО МОЖЛИВІ КОРУПЦІЙНІ ПРОЯВИ

6.1. Повідомлення про корупційне порушення та захист викривачів/ок

Будь-який суб'єкт, у разі сумнівів у правомірності або відповідності цілям, принципам і вимогам цього Положення своїх дій, а також дій, бездіяльності або пропозицій інших співробітників/ць, контрагентів/ок або інших осіб, які взаємодіють з Лабораторією, може повідомити про це УАД, який/а, при необхідності, надає рекомендації та роз'яснення щодо ситуації, що склалася.

У випадку особистого звернення, УАД повинен записати інформацію про звернення, а особа – викривач/ка має ознайомитись із зафіксованою ним/нею інформацією та засвідчити таке ознайомлення своїм підписом.

Крім того, Лабораторія забезпечує можливість інформування про можливі випадки корупційних правопорушень засобами мережі Інтернет: електронною поштою на адресу anticorruption@parliament.org.ua, та за допомогою Служби, а також розгляд листів, направлених поштою на офіційну адресу Лабораторії.

Оскільки в Лабораторії діє принцип особистого прикладу вищого керівництва протидії корупції, УАД у разі отримання повідомлень від працівників/ць, що стосуються поведінки ВД, членів/кинь Ради, має беззаперечно прийняти таке звернення та винести його на розгляд Ради або Загальних зборів.

Незалежно від того, як викривач/ка здійснює повідомлення – особисто чи анонімно, Лабораторія гарантує збереження конфіденційності наданої інформації, а саме:

- інформація про особу викривача/ки може бути розголошена лише за його/її згодою, крім випадків, встановлених законом. Співробітники/ці, яким передана інформація щодо корупційного порушення, та співробітники/ці, залучені до розгляду такої інформації, мають у розумній мірі забезпечити неможливість ідентифікації особи, що надала інформацію;
- конфіденційними визнаються всі відомості щодо викривачів/ок та корупційних проявів посадових осіб, членів/кинь керівних органів Лабораторії, отримані від працівників/ць Лабораторії чи інших осіб. Однак особа, щодо якої спрямоване звинувачення у корупції, має право бути поінформованою;
- за розголошення конфіденційної інформації особи, які залучені до її розгляду у процесі повідомлення та розслідування, несуть кримінальну, адміністративну та дисциплінарну відповідальність у відповідності до чинного законодавства.

Викривач/ка має знати та бути готовим/ою до того, що інформація за результатами службового розслідування, а також персональна інформація такої особи може бути розкрита, якщо цього буде вимагати судове розслідування.

Бажано, аби всі повідомлення про корупційні порушення здійснювались у письмовій формі, але при виникненні особливих обставин допускаються також і усні.

Повідомлення про ймовірне корупційне порушення повинне містити таку інформацію:

- прізвище та ім'я заявника/ці (не обов'язково);
- контактну інформацію (номер телефону та/або адреса електронної пошти, адреса тощо) (не обов'язково);
- відомості, які надає викривач/ка;
- місце вчинення діяння, що є предметом повідомлення;
- дата і час вчинення діяння, що є предметом повідомлення;
- особи, причетні до вчинення діяння, що є предметом повідомлення;
- наявність у викривача/ки будь-яких матеріальних доказів, що підтверджують обставини, викладені в повідомленні (за наявності);
- вжиття викривачем/кою інших дій з приводу обставин, викладених у повідомленні.

Викривач/ка повинен/на розуміти, що він/вона не є особою, яка розслідує обставини діяння, і на нього/неї не покладається обов'язок збирати докази, які не є у його/її відкритому володінні, і що він/вона за жодних обставин не може порушувати закон для отримання таких доказів.

Анонімні повідомлення, які містять інформацію, пов'язану з корупційним порушенням, розглядаються УАД за тією ж процедурою, що застосовується для розгляду особистих повідомлень про корупційні порушення.

Повідомлення про корупційне порушення незалежно від способу отримання має бути негайно доведене до відома Ради або Загальних зборів для вжиття заходів з мінімізації потенційних загроз та несприятливих наслідків, а саме для попередньої перевірки інформації та/або проведення службового розслідування.

Викривач/ка з числа співробітників/ць Лабораторії не може бути звільнений/а чи примушений/а до звільнення, притягнутий/а до дисциплінарної відповідальності чи підданий/а з боку Лабораторії негативним заходам впливу (переведення, атестація, зміна умов праці, відмова у призначенні на вищу посаду, скорочення заробітної плати тощо) або загрози таких заходів впливу у зв'язку з повідомленням ним/нею про порушення вимог цього Положення іншою особою, в тому числі якщо така поведінка призвела до несприятливих наслідків для Лабораторії.

Єдиний виняток з цього правила становить порушення принципу доброчесності, на основі якого має здійснюватися інформування про факт корупційного порушення. У випадку, якщо повідомлення є таким, що вводить в оману або неправдивим, що встановлено у результаті його попередньої перевірки, службове розслідування не розпочинається, а вся інформація щодо такого повідомлення знищується. Лабораторія залишає за собою право вжити правових, у тому числі дисциплінарних заходів щодо особи, яка свідомо надала неправдиву інформацію.

6.2. Попередня перевірка інформації про можливий випадок корупції

Попередня перевірка інформації про можливий випадок корупції (далі – попередня перевірка) здійснюється УАД щодо кожного належним чином отриманого та оформленого повідомлення протягом

чотирнадцяти календарних днів з дня отримання такого повідомлення. При цьому УАД має право безперешкодного доступу до будь-яких внутрішніх документів, що на його/її думку мають відношення до справи, майна Лабораторії, що є у розпорядженні суб'єкта, щодо якого проводиться перевірка тощо. УАД має право проводити інтерв'ю з іншими суб'єктами, які на його/її думку можуть мати інформацію щодо корупційного порушення, а суб'єкти зобов'язуються відкрито співпрацювати із УАД та надавати йому/їй лише достовірну інформацію.

Результати попередньої перевірки оформлюються УАД у вигляді звіту, що подається на розгляд Ради чи Загальних зборів для прийняття рішення про відсутність факту корупційного діяння, вжиття заходів у разі встановлення факту такого діяння або, у разі якщо результати попередньої перевірки не дають чіткої відповіді на питання наявності чи відсутності факту корупційного діяння, чи спроможність УАД для оцінки такого факту є недостатньою – про початок службового розслідування. УАД особисто представляє такий звіт на засіданні Ради чи Загальних зборах.

Після прийняття рішення Радою чи Загальними зборами, УАД протягом трьох календарних днів має надати письмове повідомлення викривачу/ці про прийняте рішення.

ВД або Рада від початку попередньої перевірки можуть прийняти рішення щодо обмеження повноважень працівника/ці, щодо якого/її проводиться перевірка, та негайно обмежити/відкликати його/її доступ до внутрішньої інформації, що включає доступ до офісів (ключі, коди сигналізації), комп'ютерів/ноутбуків, паролів до ІТ-систем (серверів, пошти тощо), робочих телефонів тощо. Робоче обладнання, доступ до якого обмежено чи скасовано, повинно зберігатися у відповідальній особі та надаватися у розпорядження УАД для попередньої перевірки.

6.3. Службові розслідування

Рішення про початок службового розслідування факту ймовірного корупційного діяння приймається Радою, а у випадку розслідувань стосовно членів/кинь Ради чи РК – Загальними зборами. У рішенні вказуються:

- підстава проведення службового розслідування;
- прізвище, ім'я, по батькові особи/іб, щодо якої/их проводиться службове розслідування, та його/її/їх посада/и;
- мета проведення службового розслідування;
- дата початку та планована дата закінчення службового розслідування;
- склад комісії, що створюється для проведення розслідування.

Копія рішення не пізніше наступного робочого дня після його прийняття вручається УАД під розписку особі, щодо якої проводиться службове розслідування, а в разі неможливості вручення – УАД складає відповідний акт, копія якого разом з копією рішення надсилається не пізніше робочого дня, що настає за днем його прийняття, рекомендованим листом зазначеній особі.

До складу комісії входить не менше трьох осіб, у тому числі УАД. Як правило, УАД призначається головою комісії.

До складу комісії не можуть входити особи:

- 1) які є викривачами/ками;
- 2) щодо яких проводиться службове розслідування, їх родичі/ки, партнери/ки та інші особи, які мають особистий інтерес у результатах розслідування;
- 3) зазначені в пунктах 2 – 6 абзацу четвертого розділу 4 цього Положення.

Службове розслідування проводиться з дотриманням принципів об'єктивності та неупередженості.

У разі необхідності комісія може ініціювати перед Радою або Загальними зборами залучення зовнішніх консультантів/ок для сприяння проведенню розслідування.

Комісія забезпечує захищеність доказів, фізичних об'єктів та письмових матеріалів, які фігурують у розслідуванні, під час його проведення. Після завершення розслідування рішення щодо подальшого зберігання таких доказів приймається Радою або Загальними зборами.

Повідомлення про порушення та особа викривача/ки мають зберігатися у таємниці доти, доки це буде можливо з метою проведення належного розслідування. Усі співробітники/ці Лабораторії зобов'язані сприяти комісії під час проведення розслідування та надавати інформацію, що може допомогти встановити або спростувати факт порушення. Забороняється переслідування працівників/ць у зв'язку з їх участю у процесі розслідування або у випадку відмови надавати свідчення. Водночас особа, щодо

якої проводиться службове розслідування, не вправі у будь-який спосіб перешкоджати проведенню об'єктивного, повного та всебічного розслідування повідомлення про корупційне порушення.

Задля збереження репутації осіб, які підозрювалися у корупційних діях, але були визнані непричетними до них, та для захисту Лабораторії від можливої юридичної відповідальності, інформація про факт імовірного корупційного порушення та перебіг його розслідування не повинна поширюватися за межі Лабораторії до повного з'ясування обставин справи та прийняття рішення по суті. Виняток складають випадки стосовно фактів, які вочевидь потребують правової оцінки компетентних державних органів. У випадку направлення офіційного звернення до правоохоронних органів, внутрішнє службове розслідування зупиняється та не проводиться до закінчення державним правоохоронним органом розгляду такого звернення.

Після закінчення службового розслідування комісія готує висновок про його результати, що підписується всіма членами/кинями комісії, подає його на розгляд Ради або Загальних зборів та звітує на відповідному засіданні про такі результати.

У висновку зазначаються:

- посада/и, прізвище/а, ім'я/ена та по батькові особи/іб, щодо якої/их проведено службове розслідування;
- суть звинувачення або підозри, які стали підставою для проведення службового розслідування, оцінка результатів службової діяльності такої/их особи/іб, наявність дисциплінарних стягнень;
- заяви, клопотання, пояснення, а також зауваження особи/іб, щодо якої/их проводилося службове розслідування, подані під час його проведення, обґрунтована інформація про їх відхилення чи задоволення;
- висновок про наявність або відсутність у діях такої/их особи/іб порушення принципів цієї Політики та підстав для притягнення його/її/їх до дисциплінарної відповідальності з визначенням рекомендованого виду дисциплінарного стягнення;
- обставини, що пом'якшують або обтяжують відповідальність особи/іб, щодо якої/их проводиться службове розслідування;
- причини та умови, що призвели до вчинення дисциплінарного проступку, обставини, що знімають з особи/іб, щодо якої/их проводиться службове розслідування, безпідставні звинувачення або підозри;
- обґрунтовані пропозиції щодо усунення причин, умов та наслідків вчинення дисциплінарного проступку та щодо притягнення, у разі необхідності, винних осіб до відповідальності згідно із законом.

Особи, щодо яких проводилося службове розслідування, запрошуються на засідання Ради або Загальних зборів, де розглядається висновок про результати такого розслідування, Секретарем відповідного керівного органу не пізніше ніж за три робочих дні до проведення засідання засобами електронного зв'язку.

Після прийняття Радою або Загальними зборами рішення про затвердження висновку комісії, його копія негайно передається УАД особі, щодо якої проводилось службове розслідування, під розписку, а у разі відсутності такої особи під час розгляду вказаного питання чи відмови прийняти копію висновку – направляється протягом трьох робочих днів рекомендованим листом на адресу такої особи.

У разі встановлення відповідним керівним органом Лабораторії необґрунтованості висновку комісії, він приймає рішення щодо подальших дій у зв'язку з повідомленням про ймовірний факт корупції.

Особа, щодо якої проводилося службове розслідування, має право оскаржити висновок комісії до вищого органу управління Лабораторії або до суду.